

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt I. Quid sit Oratio divinitùs infusa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Auctor
hujus
Oratio-
nis est ip-
sem
Deus,
median-
te sapi-
en-iae
dono.

Hujus autem divinitate seu à DEO infusa Orationis auctor & præcipius præceptor est ipse Deus, qui quos vult, & quando, & quomodo vult, cœlestem hanc docet sapientiam; sic enim, quia à nobilissimo sapientiae dono principaliter dinanat, ejusmodi Orationem meritò vocare possumus, quam qui à DEO accipere merentur, de rebus cœlestibus ac divinis mirabiliter instruantur. Nam etiam si alia Orationis mentalis genera animam perfectè illuminent, & divini amoris ignem accendant, longè tamen inferiora sunt, si cum hac, quæ divina & infusa dicuntur, comparentur.

Amplissimam igitur, nec minus difficultem hujuscce Orationis materiam, quā potero brevissimè, ac pro majori illius intelligentia perspicuè, divina Sapientia duce, hoc primo Libro explicare conabor; ita ut quid sit Oratio supernaturalis, quæ eius necessitas, quotuplex illa sit, qui in ea gradus inveniantur, & que sit eius efficiens causa, quale objectum, & denique quām præstantes sint illius effectus, omnibus clarissimè ostendam, sequentibus deinde Libris de tribus hujus Orationis gradibus daturus.

C A P V T I.

Quid sit Oratio divinitatis infusa.

ORATIONIS infusa, quæ supernaturalis frequentius à Mysticis vocatur, naturam ac definitionem vix usquam apud veteres Patres explicatam invenies, Sanctus Joannes Damascenus Fidei Orthodoxa lib. 3. cap. 4. Orationem absoluè & simpliciter definens, dixit esse *Ascentum mentis in DEUM*. Quæ descripçio latissima est, ut pote quæ omne Orationis genus complectitur, tam illud quod à virtute Religionis, quām quod ab aliquo Spiritu sancti dono, seu gratia gratis data promanat. Quærenda est igitur nobis alia Orationis infusa delerio, quæ illi propriè convenia; scilicet spiritualem auctoriam, ad divinū hujus charismatis possessionem sedulè serioque aspirantem, classis de ejusdem Orationis genere informare possumus. Oratio ergo à DEO infusa non incongruè definiti potest, quid si *supernaturalis, libera & prompta mentis uisus ad DEUM*, sive *coelestia capessenda elevatio, à Spiritu sancto, medio aliquo habituali dono, promanans*.

Hoc Orationis genere cor nouum in Deum celatum fertur, inter dum illi, ut unico totius boni nostri auctori & principio, humilem, devorum tamen & reverentiale honoris cultum reddendo, nostrasq; necessitates ei cum omnibus misericordiæ pafaciendo: interdum vero ad coelestia & divina, aliasque plias cogitationes sive affectus, mentem erigendo.

Restat nunc, ut singulas hujus definitionis partes breviter expliceremus. In primis Oratio infusa dicitur *prompta mentis elevatio*, ut ab Oratione acquisita clare discernatur. Acquisita namque, quæ scilicet est virtus moralis Religionis acquifita, lento gradu ac paulatim in DEUM consernit: debet enim mens materiam aliquam, circa quam versetur, prævenire, & nonnullas quoque regulas obserbare, ac propriâ industria (quamvis non sine cooperante gratia) ad coelestia alludere. Quando vero hoc Orationis infusa desuper dono illuminatur, mens nostra celeri mouit, Spiritu sancto illam tangente, ad divina sublevarunt.

Additur præterea in definitione illa, particula *supernaturalis*, ut indicetur aliud discrimen, quod inter Orationem acquitam & infusam repertur. Illa enim est actus virtutis Religionis acquifita, quæ licet interdum ab auxilio supernaturali & diuino procedat, non ideo tamen dicenda est supernaturalis, neque infusa, eo sensu quo nos de infusa & supernaturali Oratione in præsenti sermonem instituimus, ut pote quæ ab habitu aliquo

infuso & supernaturali non procedat.

Dicitur ultiū in præfata descriptione, à Spiritu sancto, medio aliquo habituali dono, promanans; ut excludamus illud Orationis supernaturalis genus, quod à virtutem oralis Religionis infusa proficitur: hoc quippe non immediatè ab ipso Spiritu sancto, per dona supra ordinatum gratie cunctum operantem, sed ab habitu potius virtutis moralis infusa, originem dicitur. Addita præterea furent eadem proximè allegata verba, medio aliquo dono, ne quis puraret, nos hic illud Orationis genus comprehendere, quod ad gratias gratias datas per ineritiam licet utrumque Orationis genus à Spiritu sancto divinitus & supra humanum modum animam tangentे deriveatur, est tamen magnum inter illa discrimen: nam hoc quod gratia gratias data nuncupatur, DEUS non impetrat medio habitu, sed immediatè solum per modum actus transversum isti, aliud vero largitur media habitibus donorum mentem supernaturalem, immo supra ordinatum gratiae cursum (ut dicimus) illuminans & excitaens ad usum habitationis donorum. Porro habitor isti donorum, à quibus Oratio haec supernaturalis & infusa proficit, non præcipue illa, sive semper sapientiae, in intellectu, consilio, iusticie: quorum actus effectusque infra plenus explicabimus.

Consulto etiam verbum illud, *libera, in definitione positum fuit*; ut alia iterum nota Orationem quæ à Spiritu sancti dono, ab ea quæ à gratia gratias data dianatur, seceremus: nam haec modis illustrationibus divinis, transeuntibus tamen, in anima cauatur, plerumque libera non est: ut que enim in nostra potestate sit, utrumque DEUM animam ad coelestia, ipsam non rapiat, & extra sensus actum libe: est operari, ut plenus lib. 5. de Contemplatione divina ostendimus. In Oratione vero infusa tuens à Spiritu sancto libertate agit ac moventur, juxta illud Pauli ad Rom. 8. Quiaunque Spiritu Dei aguntur, & sunt filii DEI. Agunt vero, Spiritu sancto movente & exhortante, ut erudit è D. Anselmus, in illum Apostoli locum, aguntur, ait, *Spiritu DEI, ut & ipsi quod agendum, agant, & cum egerint, illi, a quo aguntur, gratias agant: Spiritus enim DEI, qui eos agit, agendum est adiutor & ductor. Aguntur ergo ut agant, & ad hoc eis ostenditur quid agere debeant; ut hoc sicut agendum est agant, id est, cum dilectione & delectatione iustitia: quia quis Spiritu DEI aguntur, charitate aguntur & excitantur. Non ergo littera sed spiritus, non lege præcipiente, minante, prouinciente; sed spiritu exhortante, illuminante, adjuvante aguntur, non quia ipsi nihil agant, sed ne nihil agant boni, bona aguntur, ut agant. Ita Anselmus.*

Demon

Singulæ
hujus
defini-
tionis
particu-
lae expli-
cantur.

Demum illa verba, ad DEUM, sive celestacat-
peffenda, in nostra definitione addidimus, ut intra
Orationis infusa latitudinem, omnem prius affe-
ctum piamve cogitationem, immediate vel me-
diare in DEUM tendentem, comprehendere-
mos, non tantum scilicet ipsius DEI contempla-
tionem, amo em & g. itum, sed & ceterarum
creaturearum, ut ad DEUM auctorem & princi-
pium referuntur, cognitionem, nobilissimosque
alium virorum actus, supernaturalesque affe-
ctus eadem definitione complectentes. Quare
merito haec Orationis ascensus dicitur: mens
enim tam intellectum quam voluntatem, ac u-
triusque potest operationes denotat. Nam in
hic elevatione non solum intellectus, sed & vol-
untas affectus & desideria concuruntur. Unde
Hugo lib. 1. de Atca, Hoc est, inquit, ad DEUM ten-
dere, & ad ipsam pertinere, semper cum per deside-
rium quare, per cogitationem invenire, & per gu-
stum tangere.

Cum igitur Orationis sit mentis ascensio, quo tam
per cognitionem, quam per affectum in res super-
nas evenerit; non incongrue Patres Orationem
mentalem definientes, nunc eam per intellectus,
nunc per affectus operationes explicant. S. Au-
gustinus Serm. 230. de Tempore: Quid autem in
in Deum qui, est Oratio, nisi a sensu anima de terrena tribus ad
& res fu-
ce illud Orationis
ad gratias gratias
que Orationis gen-
& fuga, huius
derivatur, et usu
nam hoc quodque
DEUS non impo-
derat eum impo-
tio largior nati-
um supernaturale-
re cursum (ai dis-
tum habuimus
donorum, a gaudi-
intusa probat, in-
, in collectu, con-
fectus quodque-
Homo tam per intel-
lectum, quam
affectionem, per cognitio-
nem, quam per affectum in res super-
nas evenerit; non incongrue Patres Orationem
mentalem definientes, nunc eam per intellectus,
nunc per affectus operationes explicant. S. Au-
gustinus Serm. 230. de Tempore: Quid autem in
in Deum qui, est Oratio, nisi a sensu anima de terrena tribus ad
& res fu-
ce illud Orationis
ad gratias gratias
que Orationis gen-
& fuga, huius
derivatur, et usu
nam hoc quodque
DEUS non impo-
derat eum impo-
tio largior nati-
um supernaturale-
re cursum (ai dis-
tum habuimus
donorum, a gaudi-
intusa probat, in-
, in collectu, con-
fectus quodque-

Ora
& DEI officium, Hec Orationis est illud balsamum, Dei &
quo tantis desiderii petebat iungit Regis Pro-
pheta, ut posset DEUM ex toto cordis jubilo in quo
laudare & benedicere, dum diceret Cantorum 1. Osculetur me osculo oru sui. In illius enim
infusione propriissimum constitit mutum anima **Ora**
& DEI officium, Hec Orationis est illud balsamum, Dei &
quo tantis desiderii petebat iungit Regis Pro-
pheta, ut posset DEUM ex toto cordis jubilo in quo
laudare & benedicere, dum diceret Psalmus 61. consi-
stent ad ipsa pinguedine repletur anima mea, &
tabu exultatione laudabit os meum. Hec est uni-
cum anime delicium, haec suavissimus DEI ani-
mæque complexus, & spirituale quoddam Sab-
batum, in quo DEUS cum anima recreatur. Hec
immensa cordis nostri dilatatio, ac denique expe-
diuissima facillimaque ad mandatorum divinorum
observationem servita.

Si tamen sermo sit de Oratione infusa & in omni rigore sumpta (secundum quam acceptio-
nem S. Augustinus Serm. 230. de Tempore, aliqui
Doctores Orationis domini petitionem intelligunt, dicentes: Orationem esse petitionem decentium
& DEO precium in hac forma eam definit: Ora-
tio infusa est quaedam Spiritus sancti efficax motio, cu-
tio Ora-
tio virtute faciles ac prompti reddimur, ad fiducialis-
ter & efficaciter postulandum ea, quæ nobis sunt ad infuse,
salutem necessaria, divina Spiritus sancti motione excitati, DEO tamquam Patri & Auctori
bonorum omnium cultum & famulatum exhibemus, ac coram ipso corda nostra effundimus,
nostrisque ei necessitates pandimus, ut latius in
frat cap. 7. expomamus.

Orationis igitur infusa in utroque sensu accep-
tæ necessitatem, partes, effectus, & alias circum-
stantias deinceps, Deo favente, explicabimus.

C A P V T II.

*Necessitas Orationis infusa & su-
pernaturalis.*

EST quidem mentalis Orationis natura sua valde
difficilis, & quod excellentior & divinior, sed
difficilis non exerceatur: nam, ut nunc praeremittam
externos Orationis hostes, dæmones ipsos, qui o-
mnibus viis & modis quibus possunt orantes im-
pugnant, ut eorum orationem fructumque im-
pediant; sunt etiam alia impedimenta, quæ hoc

Ora

Et variis
quoque
effectus.
Per hanc Orationem (ut ait S. Bonaventura de
septem gradibus contemplacionis) DEVS animam
sua amore succendit, & divina gratia sua salamo
intungit, que sic manu extra scripturam, extra se ap-